

Konspekt godziny wychowawczej dla uczniów klas V

Temat: Dyslektycy są wśród.

Prowadzący: wychowawca klasy wraz z nauczycielem terapii pedagogicznej.

Cele zajęć: przybliżenie dzieciom pojęć: „dysleksja rozwojowa”, „terapia”.

Uświadomienie problemów w nauce ich rówieśników z dysleksją. Zebranie pomysłów, w jaki sposób pomóc kolegom z klasy. Zachęta do zabaw i ćwiczeń poprawiających pamięć, spostrzegawczość itd.

Przebieg zajęć:

I. Wprowadzenie.

Przybliżenie dzieciom znaczenia słów „dysleksja”, „dysgrafia”, „dysortografia”, „terapia”. Zwrócenie uwagi, że nie ma ludzi doskonałych, że każdy ma swoje słabe strony, które poprawić można systematyczną pracą.

II. Jesteśmy różni - nasze mocne i słabe strony.

➤ Określenie, które umiejętności szkolne mam opanowane najslabiej (samoocena): czytanie, rozumienie czytanego tekstu, pismo, ortografia, działania matematyczne, ćwiczenia gimnastyczne.

➤ Ustalenie dominującego oka, ręki, nogi podczas prób: łapanie piłeczki, kopanie pudełka, zagładanie przez dziurkę od klucza itd.

➤ Różnice w rozumieniu i spostrzeganiu: rysowanie zgodnie ze słowną instrukcją bez możliwości powtarzania wskazówek. Porównywanie uzyskanych obrazów, wyciągnięcie wniosków ze wszystkich prób.

III. Prezentacja zabaw i ćwiczeń wykorzystywanych podczas zajęć terapeutycznych.

➤ Zabawa w grupach do sześciu osób polegająca na wyszukiwaniu słów w ramach ustalonego tematu.

W ZOO można zobaczyć krokodyla

Do nowego pokoju wstawię

Na bezludną wyspę nie zabiorę

Każde dziecko powtarza zdanie, dopowiadając wymyślone przez siebie wyrazy.

➤ Zabawa w tworzenie rymów, a nawet całych wierszyków (ćw. w parach), np. kura-góra.

➤ Budowanie ciągu wyrazowego, w którym każdy następny wyraz zaczyna się sylabą, jaką kończy się poprzedni, np. mleko-koniczyna-nagietek-tektura (ćw. dla całej grupy).

➤ Wymyślanie wyrazów z określoną trudnością ortograficzną i konstruowanie z nich krzyżówek. Poszukiwanie wyrazów z częstką, np. „włó”.

IV. Gimnastykujemy nasz mózg - ćwiczenia dla wszystkich, którzy chcą się uczyć lepiej i szybciej.

➤ Ruchy naprzemienne: rytmiczne dotykanie ręką przeciwległego kolana, ramienia, ucha, oka (jednoczesna aktywizacja obu półkul).

➤ Leniwe ósemki - kreślenie figur w powietrzu i na kartce papieru. Wpisywanie w ósemkę liter alfabetu (uzyskanie zdolności zintegrowanego uczenia się całym mózgiem).

➤ Rysowanie oburącz (koordynacja ręka - oko w różnych polach widzenia).

V. Pomagamy kolegom, którzy mają kłopoty w nauce. Wspólne z dziećmi opracowanie form pomocy, wyłonienie koleżeńskich zespołów samopomocowych.

VI. Podsumowanie zajęć. Przypomnienie i utrwalenie znaczenia słów: „dysleksja”, „terapia”, „gimnastyka mózgu”.

Konspekt godziny wychowawczej dla uczniów klas IV

Temat: Co nasi koledzy robią na zajęciach terapeutycznych?

Prowadzący: wychowawca klasy wraz z nauczycielem terapii pedagogicznej.

Cele zajęć: uświadomienie dzieciom specyficznych problemów w nauce, jakie mają ich rówieśnicy. Zapoznanie z ćwiczeniami prowadzonymi na zajęciach terapii pedagogicznej. Propozycje ćwiczeń wspomagających pamięć, rozwijających spostrzegawczość, do samodzielnego, codziennego wykonywania. Zachęta do samopomocy koleżeńskiej.

Wprowadzenie.

Rozmowa z dziećmi na temat specyficznych trudności w nauce, na jakie napotykają ich rówieśnicy. Podkreślenie faktu, że tylko systematyczna praca w szkole, na zajęciach terapeutycznych i w domu może spowodować zmniejszenie tych trudności.

Wniosek, który powinien wyjść od dzieci: nasi koledzy są tacy sami jak my, mają jednak dużo więcej pracy. Nie można im dokuczać, wyśmiewać się z ich niepowodzeń, trzeba natomiast im pomagać.

Ćwiczenia.

Rysowanie:

- Na plecach kolegi rysujemy palcem pojedyncze cyfry lub litery, które musi odgadnąć.
- Oburącz rysujemy dowolne wzory, np., kwiatki, pisanki, chmurki.
- W powietrzu rysujemy całą ręką tzw. leniwe ósemki.

Czytanie:

- Z utrudnieniami - zdanie zostało podzielone na słowa, po odczytaniu jednego wyrazu dziecko wykonuje umówione czynności, np. podskoki, przysiady. Po odczytaniu w ten sposób wszystkich wyrazów, wypowiada całe zdanie.
- Czytanie tego samego tekstu w różnych intonacjach.
- Zabawa jednym odczytanym słowem. Z rozsypanki literowej dzieci układają wyraz, np. EIPS= pies, RETUPMOK= komputer. Odczytane słowo posłuży do odegrania scenki dramowej pt. „Mamo chciałbym dostać psa (komputer)”, zastępując tym samym całą wypowiedź.

Pisanie:

- Ręką nie wiodącą, np. przysłów, krótkich rymowanek, wierszyków.
Kwiecień plecień, bo przeplata trochę zimy, trochę lata.
- Wpisanie w leniwą ósemkę, bez odrywania ręki od papieru, całego alfabetu.
- Wymyślanie i zapisywanie par wyrazów rymujących się o różnym stopniu trudności ortograficznej, np. półka-bułka, nóżka-uszka, róża-burza, która-bura, bór-mur.

Samopomoc koleżeńska.

Wspólne z dziećmi opracowanie zasad i form pomocy (pomoc w odrabianiu prac domowych, przepytywanie z czytania, wspólne powtarzanie wiadomości, sprawdzanie błędów ortograficznych - korzystanie ze słownika, itp.).

Zakończenie zajęć.

Podziękowanie za wspólną pracę i zabawę. Oglądanie rysunków wykonanych oburącz.

Konspekt zajęć dla uczniów klas IV z wykorzystaniem technologii komputerowej

Temat: *Jak to się pisze, czyli pracujemy ze słownikiem ortograficznym.*

Prowadzący: polonista, nauczyciel terapii pedagogicznej.

Cele:

przypomnienie wiadomości o budowie słownika ortograficznego i nabycie umiejętności samodzielnego posługiwania się nim przez dzieci.

Uczeń po zajęciach powinien:

- znać sposób ułożenia wyrazów w słowniku ortograficznym,
- rozumieć znaczenie pojęć: *słownik, ortografia*,
- mieć świadomość przydatności posługiwania się słownikiem ortograficznym w procesie samodzielnego uczenia się (samokontrola ortograficzna).

Metody: pogadanka, obserwacja, pokaz praktycznego działania.

Czas trwania: 2 godziny lekcyjne.

Przebieg zajęć:

✦ **Powitanie uczniów.** Zapoznanie z przebiegiem zajęć.

- Przypomnienie wiadomości z lekcji bibliotecznych dotyczących budowy książki i katalogu alfabetycznego w formie uzupełniania zdań.
(Rozwiązanie: 1. hasło 2. tytułowa 3. encyklopedie 4. budowie 5.alfabetycznej 6. ilustracjach 7. katalog. Po podkreśleniu wskazanych liter w odgadniętych wyrazach wychodzi hasło: SŁOWNIK).
- Podanie tematu zajęć. Wyjaśnienie celu. Przypomnienie, że w języku polskim są głoski, których graficznym znakiem jest więcej niż jedna litera, np. *sz, dz, rz, ch*. Przypomnienie alfabetu i zapisanie go na kartce papieru bez odrywania ręki w tzw. leniwej ósemce.

✦ **Zajęcia właściwe**

- Tworzenie mini słownika.
Dzieci otrzymują karteczki z różnymi wyrazami, ale zaczynającymi się na tę samą literę. Ich zadaniem jest ułożenie słów według kolejności alfabetycznej. Przypominam, że należy wziąć pod uwagę drugą literę, a w razie potrzeby następne. Po sklejeniu poszczególnych kartek z uporządkowanymi wyrazami powstaje mini słownik.
- Wspólne wyjaśnienie pojęcia *słownik*. Ułożenie rozsypki wyrazowej: „Słownik to lista wyrazów ułożonych w kolejności alfabetycznej”. Wspólne odczytanie definicji.
- Rozmowa z dziećmi na temat ortografii zakończona wnioskiem, że istnieje pomoc dydaktyczna w postaci słownika ortograficznego, dzięki któremu można rozwiązać wszelkie wątpliwości co do pisowni wyrazów.

- Wspólne wyjaśnienie terminu *słownik ortograficzny*, zapisanie i odczytanie definicji: „Słownik ortograficzny to zbiór wyrazów ułożonych w kolejności alfabetycznej z podanymi zasadami ich pisowni”.
- Zapoznanie uczniów ze znakami, skrótami, jakie znajdują się w słowniku. Nauczyciel wyjaśnia, np. ukośna kreska (/) -oznacza, w którym miejscu można wyraz podzielić; skrót *a.* oznacza *albo*; formy liczby mnogiej zostały umieszczone po średniku (;).

✦ **Ćwiczenia w praktycznym posługiwaniu się słownikiem ortograficznym**

- Na kartce wypisane są wyrazy. Popatrz, który z nich nie pasuje do pozostałych, podkreśl go i odszukaj w słowniku dla sprawdzenia jego pisowni, np. *krzywodziób, krzew, kształt, krzyż*.
- Układanka literowa.
Z liter znajdujących się na kartonikach (rozsypanka) ułóż wyraz i sprawdź w słowniku ortograficznym jego pisownię, np. *rz-e-c-r-a-h* (*harcerz*).
- Sprawdź pisownię wybranych wyrazów w słowniku ortograficznym zawartym w **programie komputerowym *Ortografia – nic prostszego***.
- Uzupełnianka.
Wstaw w wyrazach odpowiednie litry, np. *wa...ywny ogr...d*.
- Wypisz ze słownika ortograficznego: np. trzy nazwy instrumentów zaczynające się na literę *h* (dla każdego dziecka inne polecenie).
- Krótkie podsumowanie wiadomości z zajęć.
Pytania do uczniów: *Co to jest słownik? Jak są ułożone wyrazy w słowniku? Co musisz koniecznie znać, aby móc sprawnie posługiwać się słownikiem? W jakich sytuacjach korzystasz ze słownika ortograficznego?*

✦ **Zadanie domowe**

Ułóż 3 zdania, w których kolejne wyrazy będą zaczynały się od następnej litery alfabetu, np. *a, b, c, d - Ania bywa całkiem dobra*.

✦ **Ewaluacja**

Rozdanie uczniom kart ewaluacyjnych i wyjaśnienie sposobu ich wypełnienia (uzupełnienie zdań właściwie dobranymi określeniami).

✦ **Podziękowanie** uczniom za udział w zajęciach i zachęta do korzystania na co dzień ze słownika ortograficznego.

Konspekt zajęć dla uczniów klas V z wykorzystaniem technologii komputerowej

Temat: Sposób na ortografię.

Prowadzący: polonista, nauczyciel terapii pedagogicznej.

Cele:

kształcenie świadomości i wrażliwości ortograficznej (wyrabianie nawyku samokontroli).
Doskonalenie pamięci wzrokowej, słuchowej, motorycznej i ich integracji jako środków prowadzących do pełnego opanowania ortografii.

Uzmysłowienie problemów uczniów z dysortografią.

Poznanie sposobów wykorzystania swojego systemu poznawczego podczas nauki.

Czas trwania: 2 godziny lekcyjne.

Wprowadzenie

Rozmowa z dziećmi na temat zwykłych i specyficznych problemów w nauce. Przybliżenie terminów *dysleksja, dysgrafia, dysortografia*.

Mini trening ortograficzny:

1. Wybieranie z uczniami kilku wyrazów trudnych pod względem ortograficznym.
2. Podanie przykładowych ćwiczeń umożliwiających zapamiętanie tych wyrazów:
 - rymowanki z przeciwną lub tą samą trudnością,
 - tworzenie związków wyrazowych z przeciwną trudnością,
 - układanie krzyżówek, gier rozwijających pamięć wzrokową,
 - pisanie kłopotliwych wyrazów w powietrzu lub na blacie stołu.
3. Zapoznanie z regułami prowadzenia własnego słownika wyrazów trudnych:
 - napisz wyraz bezbłędnie, dużymi literami, weź go w ramkę,
 - określ regułę ortograficzną,
 - określ, jaką częścią mowy jest omawiany wyraz,
 - utwórz wyrazy pokrewne,
 - zrób mapkę skojarzeniową,
 - napisz zdanie z wyrazem z ramki (złożone przynajmniej z sześciu wyrazów).
4. Zapoznanie uczniów z *Łańcuchową Metodą Skojarzeń*. Jak można wykorzystać tę metodę, aby zapamiętać jak najwięcej wyrazów i ich poprawny obraz graficzny:
 - wizualizacja, czyli przetwarzanie wyrazów na obrazy, które staramy się widzieć na „ekranie” naszej wyobraźni, dotykać ich, czuć zapach, smak. W środku tych wyrazów - obrazów widzieć kolorową trudność ortograficzną,
 - układanie z wyrazami zabawnych, nietypowych, dynamicznych historyjek- praca zespołowa i indywidualna.
5. Wykorzystanie techniki wizualizacji do podniesienia własnych osiągnięć szkolnych, np. pisanie dyktand (ćwiczenie wykonywane przynajmniej przez kilka dni).

Wizualizacja: widzisz siebie w szkole piszącego dyktando. Jesteś spokojny i wesoły. Wiesz, że potrafisz napisać wszystkie słówka. Dostałeś dobrą ocenę. Nauczyciel chwali cię. Przychodzisz do domu, wszyscy się cieszą i gratulują ci.

Afirmacja (słowa, które powtarzasz sobie w myśli): potrafię napisać wszystkie słówka pojawiające się w dyktandzie. Jestem spokojny i opanowany. Potrafię się bardzo dobrze skoncentrować.

Wykorzystanie technologii komputerowej w nauce ortografii:

Gra z komputerem jako przeciwnikiem - ćwiczenie *Loteryjka ortograficzna* z programu komputerowego **Dyslektyk II**.

Na ekranie pojawiają się karty z wyrazami o określonych trudnościach ortograficznych, na których kolorowymi prostokątami są zaznaczone miejsca na odpowiednie litery. Na górze ekranu znajdują się karty komputera, na dole – karty gracza. Ciemniejszy pas na środku ekranu to stół. Zadaniem gracza i komputera jest zdejmowanie kart ze stołu. Kartę ze stołu można zdjąć tylko inną, własną kartą, zawierającą ten sam problem ortograficzny.

Uczenie się przez zmysły:

Zaproszenie uczniów do wykonania ćwiczenia „Poznajmy nasze style uczenia się”.
Rozdanie kart ćwiczeń. Odczytanie listy słów. Zadaniem każdego ucznia będzie wpisanie wszystkich słów w odpowiednie rubryki na otrzymanej karcie, zgodnie z pierwszym skojarzeniem, jakie przychodzi im na myśl.

Lista słów: szkło, dom, wiatr, mama, gazeta, drzewo, słońce, rzeka, egzamin, łódka, miasto, chleb, kołyska, wiersz, marsz, kwiat, pies, obraz, pociąg, las.

Prośba do uczniów o policzenie słów w poszczególnych rubrykach. Wyjaśnienie, że rubryka z największą ilością słów, wskazuje na styl uczenia się.

Sprawdzenie, ilu jest w grupie wrokołców, słuchowców, a ilu ruchowców.
Omówienie z uczniami preferowanych przez nich metod i technik uczenia się, jak również metod, z którymi najczęściej spotykają się na lekcjach.

Podsumowanie: zebranie wrażeń, wyrażenie opinii o tym, co zostanie w pamięci, co można wykorzystać w codziennej pracy ucznia.

Konspekt zajęć dla uczniów klas III z wykorzystaniem technologii komputerowej

Temat: Czytamy ze zrozumieniem.

Prowadzący: wychowawca klasy, nauczyciel terapii pedagogicznej.

Cele:

- uczeń czyta ze zrozumieniem podane na zajęciach teksty,
- odczuwa potrzebę wyjaśniania niezrozumiałych słów, pojęć,
- potrafi wyszukiwać znaczenia wyrazów w encyklopedii,
- wychwytuje fałszywe i absurdy,
- zapamiętuje cechy rzeczy, zwierząt, ludzi,
- umie podać kilka przykładów wyrazów z „ż” wymiennym.

Metody: warsztat językowy, praca indywidualna, praca w grupach, zabawa ruchowa.

Materiały i środki dydaktyczne: zagadki, teksty, zestaw karteczek z wyrazami z „ż” wymiennym.

Czas trwania: 2 godziny lekcyjne.

Przebieg zajęć:

1. Powitanie - zabawa ruchowa przy muzyce (*Piosenka powitalna*).
2. Odczytywanie różnych słów zapisanych na kartkach i ukrytych w sali (zabawa w *Ciepło-zimno*) oraz wyjaśnianie ich znaczenia z wykorzystaniem encyklopedii.
3. Praca z tekstem: dzieci otrzymują tekst ćwiczenia ortograficznego. Ich zadaniem jest:
 - ciche przeczytanie polecenia, a następnie głośne objaśnienie, co należy zrobić,
 - samodzielne, pisemne wykonanie ćwiczenia (wszyscy uczestnicy otrzymują ćwiczenie utrwalające pisownię wyrazów z „ż”).
4. Uzupełnianie luk wyrazowych w tekście – program komputerowy **Klik uczy ortografii**.
5. Zabawa ruchowa - *Czy słucham ze zrozumieniem?* Wykonaj polecenie i uzasadnij pisownię wyrazów:
 - złap się za lewe ucho prawą ręką od tyłu (*wstążka*, bo ...),
 - dotknij lewą ręką prawego kolana (*mażę*, bo...),
 - przejdź z prawej strony krzesła, podejź do drzwi (*zakażenie*, bo...),
 - włóż dłonie pod krzesło, zastukaj trzy razy (*zamrażarka*, bo...),
 - połóż dłonie na kolana, na stolik (*drużyna*, bo...) itd.
6. Czytanie i rozwiązywanie zagadek. Uczniowie samodzielnie rozwiązują zagadki, po czym uzgadniają odpowiedzi.
7. Zabawa *Prawda czy fałsz* - wyszukiwanie fałszywych informacji w tekście czytany przez osobę prowadzącą (każde dziecko ma go przed sobą).
8. Określanie prawdziwości zdań - program komputerowy **Klik uczy ortografii**.
9. Wyjaśnianie znaczenia słów brzmiących podobnie, np.: *jeżyny, jarzyny, koniczyna, kończyna, serwatka, serwetka, słońce, słonice*. Dzieci odczytują wyrazy chóralnie, wyjaśniają chętni.
10. Czytanie samodzielne nieznanego tekstu - fragmentu „Sabałowej bajki” H. Sienkiewicza. Rozmowa na jego temat, opowiadanie własnymi słowami, wyjaśnianie niezrozumiałych słów, określanie wybranej rzeczy, układanie pytań dla innych uczestników oraz własnego zakończenia.
11. Ewaluacja: burza mózgów *Co zrobić, aby czytać ze zrozumieniem?*
12. Pożegnanie - wybrana forma (np. *Piosenka pożegnalna*).